

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

DAILY NEWSPAPER
SLOVENIAN MORNING

NO. 56

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, MARCH 9 1938

LETO XLI. — VOL. XLI.

Zedinjene države in Čehoslovaška sta podpisali skrajno ugodno trgovinsko pogodbo

Washington, 8. marca. V uradu državnega tajnika Zedinjenih držav je bila včeraj podpisana nova trgovinska pogodba med Čehoslovaško republiko in Zedinjenimi državami.

Kot se je izjavil državni tajnik je Čehoslovaška republika privolila v mnoge zahteve Zedinjenih držav, tako da je nova trgovinska pogodba med obema deželama najbolj ugodna in koristna za obe državi.

Med Čehoslovaško in Zedinjenimi državami je bilo lansko leto za \$75,000,000 prometa, to je, iz Čehoslovaške se je importiralo v Zedinjene države za \$32,000,000 vrednosti blaga, dočim so Zedinjene države pro-

dale češki republiko blaga v vrednosti \$43,000,000.

Čehoslovaška republika se je obvezala, da zniža carino na mnoge ameriške izdelke in da daje prednost gotovim ameriškim produktom, a enako so se Zedinjene države obvezale, da bodo blago iz Čehoslovaške manj obdavčile kot blago, ki prihaja iz držav, ki v trgovskem smislu tekmujejo s Čehoslovaško.

Zedinjene države so znižale colnino na češke čevlje, tako da bo Čehoslovaška v bodočnosti lahko eksportirala v Ameriko 6,000,000 parov čevljev na leto. Globoko se je znižala colnina tudi na porcelanasto blago.

Zahvala

Ameriški Slovenci v Clevelandu so se sprejeli tako prijazno, delovali so tako nesebično in polno navdušenja za mojo koncertno prireditev, da mi manjka pravih zahvalnih besed, ki bi v polni luči zrcalile moje občutke.

Za uspeh mojega koncerta, ki se je vršil 6. marca v S. N. Dcnu v Clevelandu, se posebno zahvaljujem:

1. Odboru kulturnih in podpornih društev;

2. Pevskim zborom, ki so se korporativno udeležili koncerta, to je: "Samostojna Zarja," "Slovan," "Jadran";

3. Zenskemu odseku S. N. Dcma;

4. Častni straži Slovenske dobrodelne zveze;

5. Celotnemu slovenskemu časopisju in njih urednikom;

6. Vsem onim, ki so me v tej ali oni funkciji podpirali in se osebno zavzeli za uspeh koncerta.

Zahvaljujem se Vam za priobčitev te zahvale ter ostanem Vaš udani

Franjo Schiffrer-Navigin.

Domovi so poteni

Martin G. Lutsch, predsednik Lige cenilcev zemljišč v Clevelandu, se je izjavil, da so danes cene stanovanjskim hišam tako nizke, da pripravijo slehernemu, kdor le more, naj si kupi svojo lastno hišo. Hiše se danes prodajajo pod ceno. Hiša, obstoječa iz šestih ali sedmih sob, ki je bila zgrajena pred 15. leti in je veljala za zemljiščem vred od \$6,500 do \$9,000, se lahko danes dobi za \$3,000 do \$3,500. Te nizke cene ne bodo trajale dolgo, pravi Mr. Lutsch. Če prihodnji mesec se bodo začele dvigati.

Pozneje se poroča, da se je sodniku Corlettu zelo mudilo oba moža obsoditi. Že eno uro po pravdoreku porotnikov je sodnik Corlett obsodil oba v državno ječo do 5 let, in oba sta bila nemudoma odpeljana v Columbus.

Poceni, pa dobro

Mr. Benno B. Leustig, 1034 Addison Rd., vam lahko preskrbi najfinejšo žensko suknjo ali obleko po najnižji mogoče ceni, ako se zgledate pri njem. Opozorjamo na oglas.

Smrtna kosa

V mestni bolnišnici je sinoči umrla Mrs. Frances Sklamba, 1244 E. 58th St., stara 53 let. Pogreb bo imel A. Grdina in Sinovi pogrebni zavod. Podrobno št. jutri.

V bolnišnico

8 Svetkovo ambulanco je bil odpeljan v St. Luke's bolnišnico Stanley Avsec, 15216 Lucknow Ave. Želimu mu skorajšnjega okrevanja.

Domovinsko časopisje o nameravanem obisku ljubljanskega župana dr. Adlešiča v Ameriko

Velegledni slovenski dnevnik v Ljubljani, "Slovenec," prinaša z dnem 18. februarja zelo zanimivo poročilo glede nameravanega prihoda ljubljanskega župana v Ameriko. V istem članku opisuje uredništvo slovenski Cleveland. Prinaša tudi sliko Cankarjevega spomenika v Jugoslovanskem kulturnem vrtu v Clevelandu. Na tem mestu prinašamo ponatisnjene ves dotični članek, ki se glasi:

"V dobi obnovljenega nacionalizma, kakor bi lahko imenovali današnji čas, vidimo, kako vsi narodi posvečajo veliko skrb in pozornost svojim narodnim manjšinam, svojim rojakom, ki kompaktno ali kot izseljenci živijo izven okvira svoje domovine. To pozornost opažamo na vseh področjih, tako v kulturnem, gospodarskem in tudi verskem.

Nekatere avtoritarne države so ustanovile posebna ministrstva za propagando, ki nimajo samo namena, propagirati narodno misel dotične države, ampak predvsem pridobiti za močno kulturno življenje rojake, ki bivajo v tujih državah.

Slovenci smo v bivši habsburški monarhiji zavoljo slabih gospodarskih razmer doma morali gledati, kako nam je leto za leto odhajal mladi rod v tujino, v borbo za vsakdanji kruh in boljše življenje. Posebno velik odtok naših izseljencev je zaznamovala Amerika, katero smo si predstavljali kot nekako Indijo Koromandijo. Po svetovni vojni, po ustanovitvi nove države, pa je izseljevanje zaradi novih razmer prenehalo, izseljenci so se v malem številu vrnili domov, toda večina njih in njihovih otrok je ostala v tujini.

Kaj bo z ameriški Slovenci? Tu vprašanje si stavljamo leto za leto, kadar beremo njihove statistike ali pa preišljemo o usodi naših rojakov v tujini. Ali bodo zapadli splošni amerikanizaciji ali pa bodo ohranili svojo narodno zavest? Ko beremo njihova pisma ali prelistavamo njihovo številno časopisje in knjige, ki jih sami izdajajo, smo veseli in ponosni,

da je njihova narodna zavest, kljub oddaljenosti ostala tako močna, da je njihovo kulturno življenje tako bogato.

Toda novega dotoka iz domovine ni, in to na nas navdaja s skrbjo. Zato mislimo, da bo naberbo izseljeniškega vprašanja treba posvečati še več skrbi kot doslej, da bo treba predvsem smotrnega dela, da se naši stiki z njimi še bolj povežejo.

Tu mislimo predvsem na osebne in rodbinske zveze z rojaki onstran morja. Toda te zveze se bodo s časom razrahljale, ko bodo bodoči rodovi ameriških Slovencev izgubljali čut pripadnosti k narodu, iz katerega so izšli.

Ameriškim Slovincem bo treba nuditi na pristopen način vse, kar gradi in daje sodobna slovenska kultura, treba jim dati narodno tradicijo, da bodo mogli živeti samostojno slovensko življenje kot narodna manjšina v Ameriki.

Kulturno življenje naših rojakov v Ameriki je razmeroma prav pestro in živahno. Izdajajo svoje dnevnike, tednike, mesečnike, knjige, imajo svoje narodne domove in društva. Največja njih naselbina je v mestu Cleveland v državi Ohio. Tu imajo Slovenci tudi močno zastopstvo tudi v občinskem svetu in pri drugih korporacijah. Štiri župnije so slovenske. V mestu je sedem slovenskih narodnih domov. Največji je Slovenski narodni dom, ki po svoji zunanosti prekaša ljubljansko narodno gledališče.

Kakor znano, je dalo mesto Cleveland narodnim manjšinam, ki žive v mestu, na razpolago večje dele ogromnega mestnega parka, da si v njem uredijo svoje kulturne vrtove s spomeniki, ki mož njihove narodnosti. Tako so dobili tudi Jugoslovani svoj del parka in ga uredili v "Jugoslovanski kulturni vrt."

Postavili so vanj štiri spomenike: spomenik misijonarja Barajca, pesnika Gregorčiča, pisatelja Cankarja in srbskega pesnika Njeguša. Znana je zadeva z ukradenim soho Ivana Cankarja, katero je prispevala za ta

kulturni vrt mestna občina ljubljanska. Soho so nadomestili z drugo in danes je vrt povsem urejen in s 15. majem se pripravljajo njegova slavnostna otvoritev. Ta vrt bo neke vrste družabno zbirališče naših rojakov, kjer se bodo shajali, peli in pomenkovali. Spomeniki naših velikih mož jih bodo vedno spominjali na domovino iz katere so izšli.

Na ta slavnostni dan se vsa slovenska društva v Ameriki živahno pripravljajo.

To bo narodna in kulturna manifestacija ameriških Slovencev, kakršne oni v svoji novi domovini že dolgo niso doživeli. Seveda, bi manifestacija ne bila popolna, če ne bi sodelovali tudi mi Slovenci iz stare domovine. Zato je odbor Jugoslov. kulturnega vrta v Clevelandu uradno povabil na to svečanost predstavnik slovenske prestolnice, ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča.

Dr. Adlešiča naši izseljenci že dolgo poznajo, saj je dolgo vrsto let deloval v izseljeniških organizacijah ter se vedno živo zanimal za usodo naših rojakov v tujini. Nič čudnega, če so ravno njega izbrali kot svojega gosta, zlasti še, kar se bo na ta način najlepše manifestirala narodna in kulturna povezanost Slovencev v stari in v novi domovini, če sodeluje pri tej slavnosti predstavnik bele Ljubljane, katera je kulturni in narodnostni center vseh Slovencev. Gospod župan je povabljen tudi kot gost mesta Clevelanda.

Upamo, da se bo g. župan odzval vabilu ameriških Slovencev in tako dostojno zastopal staro domovino v metropoli ameriških Slovencev na tej važni svečanosti. Bilo bi prav, če bi se organizirala tudi večja skupina, ki bi ob tej priliki obiskala naše rojake v Ameriki. Čas je, da začnemo skrbeti za čim večjo povezanost z rojaki v Ameriki in se živahneje zanimati za njih življenje. Le tako bomo mogli ohraniti bodočnosti tudi nove rodove izseljenih Slovencev.

Governer Davey napada senatorje, ki so preiskovali njegovo upravo. Država Ohio je vzorna, pravi Davey

Columbus, 8. marca. Governer Davey je pretekli ponedeljek zvečer ponovno govoril potom radia in je bil njegov govor razposlan po vsej državi Ohio. Gov. Davey je odbijal napade na svojo upravo, katere napade je senatna zbornica državne postavljala povzročila.

Očividno ima gov. Davey pogum. Odbijal je napade in kot je bilo slišati včeraj, si je governer pridobil večje število prijateljev. Davey je izjavil, da preiskava njegovega poslovanja ni bila drugega kot metanje blata in skrajno nizkotno delo.

Za primer je vzel kontrolno komisijo za prodajo žganja. Dočim so se governerju očitale razne nerednosti pri poslovanju te komisije, je Davey povedal, da izmed 1,600 uslužbencev, ki jih ima ta komisija, so jih dobili le 5, ki niso pravilno vršili svoje dolžnosti.

"Če smo pošteno poslovali ali

ne, o tem naj govori številk," je dejal Davey. "Država Pennsylvania n. pr., je lansko leto prodala žganja za \$80,000,000. Profit je znašal \$12,000,000.

"Država Ohio je prodala lansko leto žganja v vrednosti \$55,000,000. Profit je znašal \$16,000,000. In ta profit je šel v podporo starim, onemoglim ljudem.

"Kapitalistično časopisje se je zarotilo proti meni, da me uniči v državi Ohio," je nadaljeval governer. "Toda povem vam, da odkar me napadajo, sem dobil šele prave prijatelje. Kajti milijonarji, ki izdajajo časopise, ne bodo diktirali narodu. Narod sam ve kako voliti pri volitvah."

Gov. Davey pride danes v Cleveland in bo jutri navzoč kot priča na mestni sodnji, ko se začne obravnava proti Lee Bradleyu, katerega je dal governer zapreti, ker je Bradley krivo prisegel.

Mooney iz ječe!

Sacramento, California, 8. marca. Državna postodvoda države Californije je storila dosedaj nezasišani korak, ko je odredila, da se znani delavski vođa Thomas Mooney, ki se nahaja že skoro 20 let v ječi, privede v četrtek, 10. marca, v državno zbornico, ki ga bo zaslišala radi resolucije, v kateri se zahteva, da se Mooney izpusti iz ječe. Kaj enakega se še nikdar prej ni zgodilo. Vsa Amerika z največjo napetostjo pričakuje, kaj bo državna postodvoda v Californiji naredila z Mooneyem.

Zbor Adrija

Miss Florence Bricel, načelnica publicijskega odseka pevskega zbora Adrija v Euclidu, nam sporoča: Precej novih članov je pristopilo k pevkemu zboru Adrija zadnji mesec in sicer: Pauline Pinculič, John Pristov, Judy Pike, Neddy Gerjevic, Agnes in Margaret Zalokar, Margaret Zagre, Steve Resser, Adolph Petek, Anton Kovačič, Stanley Slapjal, Johnnie Luzar in Frank Kraskoc. Adrija prijazno vabi pevce, ki imajo soprano, alto, tenor ali bas v svojem glasu, da se pridružijo zboru. Pristopite lahko vsak ponedeljek ob 7:30 zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Dne 24. aprila priredi zbor velik koncert. Mr. Frank Vauter je pevodja. Zbor Adrija posluje že 11 let in želi, da tudi vi postanete njega član.

Listnica uredništva

Ana Urbas, tajnica Fisher Body Local št. 45. Iskrena vam hvala, ker ste nas tako plemenito prezrli v svoji zahvali za napredek Fisher Body delavcev. Da, "Naprej," komunistično glasilo iz Pittsburgha, ta ti je ptič! Ta ima vse zasluge pri — vas! Mi smo pa nič! Kdor zna, ta zna! Še enkrat, prav lepa hvala za poklon! In za preziranje! Kadar je sila, se nas prosí, kadar se vrača zahvale, tedaj smo odveč. Kljub temu vam pa želimo vse najboljše!

Plače bi znižali

Iz Akrona, Ohio, se poroča, da namerava znana tovarna za izdelovanje avtnih koles, B. F. Goodrich Co., znižati delavske plače. Povprečna plača znaša danes \$1.10 na uro. Kompanija želi, da se ta plača zniža na 90 centov na uro. Predlog kompanije je bil takoj napaden od unijskih voditeljev, ki trdijo, da je finančni položaj kompanije tako sijajen, da bi bila sramota, če bi se znižale delavske plače.

Fisher Body lokal

Seja slovenske skupine Fisher Body Local št. 45 se vrši danes, v sredo, 9. marca, ob 8. uri zvečer v Slov. delavskem domu na Waterloo Rd. Vdeležite se te seje, ker je zelo važna. Vršile se bodo še ene volitve in sicer za delegate za avto koncil pri organizaciji C. I. O. Te volitve so prav tako važne kot volitve pri Local No. 45. Pridite torej na sejo vsi, ki se zanimате za delavski položaj. — Ana Urbas, tajnica.

16 let stara mati je umorila svojo mater

Chicago, 8. marca. Policija v tem mestu je aretirala 16 let staro mater Theodoro Danielson, ki je obdolžena, da je s kuhinjskim nožem umorila svojo ohrnelo mater. Slučaj je včeraj prišel pred veliko poroto. Ko je mlada mati stala pred sodnijo, je bridko jokala. Zagovorniki trdijo, da mlada mati ni pri zdravi pameti in da je dejanje izvršila v duševni zmedenosti.

Listnica uredništva

Mrs. Mary Seme, Newburgh. Ker je vaš mož državljan, vam ni treba prvega papirja. Predno pa naredite prošnjo za državljanski papir, morate priti v šolo in dobiti pouk o ameriški ustavi in postavah. V šoli dobiti tudi vse druge potrebne podatke, kako lahko uspešno postanete ameriška državljanica. Državljanica šola se vrši vsak četrtek ob 7. zvečer v dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave.

Stric Sam toži

Zvezni pravdnik v Clevelandu Emmerich Freed je včeraj izjavil, da bo ta teden vložil tožbo proti 25 stanovalcem v vladnih hišah v Clevelandu, da se jih vrže iz stanovanj, ker ne plačujejo najemnine. Omenjeni ljudje sploh niso še plačali nobene najemnine vladni, odkar so se preselili v vladne hiše. Ljudje imajo sicer denar, da bi lahko plačali najemnino, toda ker mislijo, da stanujejo v vladnih hišah, so tudi mnenja, da vladni ni treba plačati najemnine. Kot se je izjavil zvezni prosekutor Freed ima na razpolago 2,000 prošenj od drugih družin, ki bi se rade priselile v vladna stanovanja.

Kropar pogreb

Pogreb pokojnega Jakoba Kroparja se vrši v četrtek ob 8:30 iz Jos. Zele in Sinovi pogrebni prostorov na 452 E. 152nd St. v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. in na Calvary pokopališče.

C. I. O. kandidat poražen

Seattle, Wash., 8. marca. Councilman Arthur Langlie je v tem mestu dobil lahko zmago nad kandidatom Viktorjem Myers. Oba sta kandidirala za župana. Langlie je kandidiral kot kandidat "dobre vlade" napram Myersu, katerega so podpirale C. I. O. unije. Langlie je imel že takoj v začetku štetja 17,000 glasov večine. Glasom najnovejših poročil, ki pa niso še končno veljavna, je dobil Langlie 41,956 glasov, Myers pa 24,711. C. I. O. unija je v Seatlu vodila skoraj eno leto silovit boj napram A. F. of L. uniji. Sedaj je bila politično poražena.

Nečejo denar!

Washington, 8. marca. Najmanj 100,000 bivših vojakov ameriške armade izza svetovne vojne je še, ki niso zahtevali do danes bonusa, katerega jim je podaril ameriški kongres. Teh 100,000 bivših vojakov dobi lahko vsak čas \$84,000,000 od vlade, samo ako se prijavijo. Do 1. januarja, 1940, imajo čas, da zahtevajo svoj bonus. V Washingtonu računajo, da so dotični, ki dosedaj niso zahtevali bonus, premožni dovolj, da nikakor ne želijo zahtevati denar od vlade, dasi so upravičeni do svojega deleža.

Brivec ubit

V nški zakotni cesti v bližini 18. ceste in St. Clair Ave. so včeraj našli truplo George Kocha, ki je lastnik brivnice na 3348 St. Clair Ave. Mož je bil 60 let star. Policija je trijeletni ženske in dva moška, katere sumi, da so bili v zvezi z umorom brivca. Koch je imel težke rane na glavi, ki pričajo, da je bil pobit z železnim drogom.

Hvala, Mr. Zulich

Mr. John Zulich, poznani varovalniški zastopnik, se je tudi mudil v Maple Heights, Ohio, kjer je slišal mladinski pevski zbor "Kraljički," kako se marljivo vežbajo v petju. Ob tej priliki je Mr. Zulich daroval \$5.00 v blagajno mladinskega pevskega zbora, za kar se mu rojaki v Maple Heights iskreno zahvaljujejo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, for 6 months Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 56, Wed., March 9, 1938

BESEDA IZ NARODA

"Golgotha"

Profesor, ki se je premislil

"Moja žena je bila že en mesec pri stranki, nakar sva dobila 'skupno delo.' Oče moje žene je lastoval malo tovarno, kjer ni bilo unijskih delavcev. Naročili so nama, da poizveva od očeta moje žene zakaj ljudje niso v uniji. Ali bi uradniki kompanije nasprotovali uniji? Koga so mislili odpušiti od dela? Komuniste? Vse to bi morala izveči iz očeta moje žene.

"Nekega dne je prišel organizator in zahteval od mene \$20.00, da darujem v neki nujni sklad. Nastala je kriza. (Krize so pogoste v komunistični stranki.) Povedal sem, da nimam \$20.00 in še pristavil: 'Danes popoldne me je vprašal neki moj star prijatelj, da mu posodim \$50.00, ker žena pričakuje poroda.'

"Obraz organizatorja je postal rdeč. 'Torej \$50.00 ste dali prijatelju, za stranko pa nimate \$20.00? To ni boljše življenje.' Razložil sem mu, da je bilo stanje prijateljeve žene jako kritično, da mora v bonišnico, toda nima denarja, nakar mi je organizator odgovoril: 'Jaz bi osleparil mojo staro mater, če bi s tem pripomogel k revoluciji.'

"Kmalu sem dognal, da je glavna naloga komunistične stranke nabirati denar. Pri vsaki seji smo naštevati imena bogatejših, o katerih smo mislili da bi lahko prispevali. Naročili so nam, da prirejamo večerje, piknike in izlete v korist delavcev, a obenem bi morali nadlegovati ljudi, da prispevajo za stroške. Poleg tega, da izrahljamo ljudi srednjega stanu, bi morala jaz in žena pridobivati člane za stranko v vrstah profesorjev. Toda nisva imela dosti sreče. Ko sem jaz pristopil, nas je bilo trinajst v naši skupini. Ko sem se odpravil, jih je bilo 16. Pridobil sem jih šest, a trije so takoj odstopili.

"Seje so bile skrajno nadležne. Neskočni paragrafi in pravila, regulacije in načrti, hvalisanje, kaj je stranka vse dosegla. Spominjam se neke tipične seje. Čitan je bil neki spis o 'Sovjetskem komunizmu.' Slišali smo poročila o uspehih raznih kameradov, kako je šel eden njih na sejo socialistov, toda dosegel ničesar ni, in zopet o udeležbi nekega drugega komuniste pri seji ženskega republikanskega kluba. Poročila so bila tako dolgočasna, da je pet kameradov pri seji — zaspalo.

"Toda priznati moram, da so komunisti neutrudno na delu. Organizatorji so vsi dogmatični in se gibljejo v ozračju nekake svetosti, ki ne razume šale. Noben evangelist ni nikdar z večjo vnemo in ponosom kazal na dokaze v svetem pismu, kot kažejo komunistični organizatorji na nauke Marxa in Lenina, kot jih danes prakticira Stalin.

"V svoji zadnji kampanji za Browderja so komunistični voditelji potrošili največ denarja in časa, da porazijo Landona. Bitko je vodil kamerad Dimitrov. Toda neki drugi kamerad je pametno pripomnil na seji stranke, da komunistična stranka s tem, da pobija Landona, deluje indirektno za Roosevelta. Naj bodo torej komunisti pošteni in izjavijo, da so za Roosevelta. In končno je dejal kamerad: 'Jaz kot komunist bom volil za Roosevelta.' V dvorani je nastala mrtvaška tišina. Čutil sem, kot bi se nahajal v Moskvi in čakal sem, kaj kameradi neredijo s svojim tovarišem. Končno je spregovoril organizator:

"Takoj mi izročite člansko knjižico. Vi niste več član stranke.' Obrisal sem si čelo in stopil k oknu. Sonce je sijalo nad prijaznim ameriškim mestom. V tem trenutku se mi je porodila misel in želja, da preneham biti član take stranke, ki ubija svobodo govora, dejanja in nastopa. Ko sem tozadevno obvestil organizatorja, je bil prisenečen. Povedal sem mu jih precej gorkih. 'Strašna rutina, uničevanje lastnega mišljenja od strani posameznikov, pritisk, ki si li človeka, da živi v dveh svetovih, vse to je za normalnega človeka preveč. Zgubil sem vse prijatelje in kameradi sami pa nimajo nobenega čuta za prijateljstvo. Nimam časa, da bi čital časopise in revije, ki samo kritizirajo a ničesar ne ustvarjajo. Povedal sem jim, da je revolucija v Ameriki nemogoča. Jaz ne maram biti kot ujetnik v madridski kleti. Svojo osebnost svobodno preveč spoštujem, kot da bi mi vsak kamerad diktiral, kaj moram delati. Poleg tega pa moram živeti družino, ne pa polovico dohodkov dajati komunistom.'

"Skoro me je bilo sram, da sem bil toliko časa pri stranki. Mislim, da se mi je zmešalo v glavi. Toda dognal sem, da je komunistična stranka zadnja, ki bi pomagala delavcu do svobode in udobnosti, a prva, ki ga pahne v moralno in telesno sužnjost. Postal sem član komunistične stranke v interesu svobode, toda spoznal sem, da sem postal svobodni šel, ko sem se stranki odpovedal..."

Kaj pravite!

Iz Moskve je prišla nova komunistična linija, namreč: Vsa demokracija je zdaj z nami in kdor ni z nami, mora biti s fašisti! — Prosveta odgovarja na to takole: "To je laž in sleparija!" — To smo mi tudi vedno trdili. Komunizem in fašizem sta dva mala dela v svetovnem naziranju in ker se ekstremi niso še nikdar obnesli, se bosta tudi komunizem in fašizem zadušila v njih lastnem blatu. Končno mora zmagati le demokracija.

mož.

Kot mi je pripovedoval Jože, so vzeli na domačijo zeta, ker je bil on takrat še premal, da bi bil prevzel domačijo. Zet se je pisal za Zakrajška. Življenje doma mu je teklo približno tako kot drugim fantom po naših vaseh. Enajst zim zaporedoma je šel tesat v šumo doli na Hrvaško, da bi si prislužil kak groš. Saj veste, brez groša fant ne more biti.

Pa ni bil v šumah kak paradiž, kot bi si kdo mislil. Ko sta nekoč s tovarišem vlekla žago na ogromnem hrastu, je veja oplazila Opalkovega tovariša in ga na mestu ubila. Pa mraz je bilo, kar se da. Ponoči so našim hrvaščem včasih lasje primrznili v kolibi. Toda, kaj se mlad korenjak zmeni za take stvari. To se vse prestane in na pomlad, ko je delo končano, je pa groš v žepu.

Ko sem vprašal Jožeta, kdaj se je ženil, je pogledal svoj boljšo polovico, češ, ali ti kaj veš? "No ja, saj veš," je rekla ona, "dve leti prej, predno sva šla v Ameriko. Sedaj sva tukaj že 45 let. Poroka se je vršila predpustom leta 1891 v Škocjanu. Poroka se je vršila na ponedeljek." Tako je pomagala pojasniti Mrs. Opalek.

"Po poroki sva ostala pri sestri mojega moža," je nadaljevala Mrs. Opalek. "Njen mož je bil odšel že prej v Ameriko. Tako sva midva pomagala pri gospodarstvu. Kmalu zatem je pa vsak pisal, naj prideva za njim v Ameriko, ker je takrat v Ameriki primanjkovalo gospodinj, ki bi imele fante na hrani in stanovanju. Mnogo je bilo delavcev, toda stanovanj je primanjkovalo. Meseca julija 1903 sva se odpravila v Ameriko.

"Veste, on je hotel sam v Ameriko, toda jaz sem rekla: 'Sam že ne boš šel! Oba ali pa noben!' V Ameriko sva dospela 4. julija, ko je po deželi vse tako neznanost streljalo in pokalo v spomin ameriške nedovisnosti. V tistih časih je bilo na 4. julija več ropota kot dandanes."

Zatem sta naša pionirja pripovedovala o težavah z bordarji. Ona je delala skoro noč in dan. V zgodnjem jutru je bilo treba iti po drva in po premog, ves ostali čas se je pa porabilo za snajenje, pranje in kuho. Poleg vsega tega je bila pa na skrbi še domača družina.

"Mnogokrat je bila ura že dve čez polnoč, ko sem še imela opravka s perilom. Komaj sem malo zatisnila oči, pa je bilo treba že zopet vstati. Tako sem se ukvarjala s tem delom celih deset let."

Mr. Opalek pa pripoveduje: "Prvo moje delo je bilo v solini. Tam je bilo tako vroče, da smo delali v sami spodnji obleki. Po nas je škrofilo slano vodo, da je bila kmalu vsa obleka v cunjah. Ako je kdo padel v tiso vročo vodo, so ga morali potegniti ven s kakim orodjem, ker ga ni bilo mogoče prijeti z roko. Moje roke so bile kakor prekuhane. Silne bolečine sem moral trpeti. V tovarni ni bilo nikakih varnostnih naprav. Tako se je vršila nesreča za nesrečo, neprestano je bil ambulanca pred tovarno."

"Da," je primaknila še ona, "takrat smo stanovali blizu King Bridge tovarne in samo radi neprestanega zvonjenja ambulancega voza sem prošila, da se preselim drugam."

"Kaj sem hotel," je nadaljeval Jože, "nekaj si moral delati, ker se sicer nisi znal

kam obrniti za pomoč. Živeti smo morali, radi tega smo morali prijeti za taka dela, četudi smo vedno gledali smrti v oči. Potem sem delal še v kastroliki za 60c na deset ur. Delal sem tudi v bolcovni nekaj časa. Potem sem dobil delo pri NYC železnici. Tam sem delal polnih 25 let. Tukaj bi moral dobiti sedaj pokojnino, toda radi tistega štrajka smo izgubili pravico do pokojnine vsi tisti, ki smo šli na štrajk. Kakšna škoda je bila to za nas. Krivi so tisti, ki so hujskali na štrajk."

Dom Opalekove družine se nahaja na 424 East 160 St., poleg Zalarjeve pekarije. Ko se je družina naselila tukaj, so bili tam še sami vinogradi. Tam je bil takrat že stari Stenc. Opalek se še spominja, ko so se preselili v Collinwood je peljal psa peš iz Clevelanda prav tje doli.

V Opalekovi družini je bilo rojenih 8 otrok. Najstarejša hčerka Josephine je zgorela v collinwoodski šoli, ko je bila stara 12 let. Z njo pa tudi bratec Joseph, star 10 let. Potem so bili v družini: Ludvik, Tony, Mary, Karolina, Louis in Joseph. Joseph je najmlajši, pa se je najprej oženil. Od teh so živi samo še trije. Eden je izučen risar, drugi je godbenik, tretji električni mehanik. Družina živi mirno in složno v svojem domu. Našim pionirjema želimo, da bi zdrava učakala zlato poroko, do katere ni več daleč.

Iz West Parka

V ponedeljek 21. februarja je bil ustanovljen pri nas mladinski pevski zbor "Zvončki." Vevovodja g. Seme je imel prvo vajo 28. februarja. Navzočih je bilo 34 otrok na prvi vaji, kar je jako zadovoljivo za to malo naselbino. Ker je pa v naselbini še dosti otrok, ki niso še pristopili k temu zboru in tudi vseh nismo mogli obiskati, apeliram na vse, kateri nimate svojih otrok prijavljenih, da jih pošljete ali pripeljete na drugo vajo 9. marca. Pevske vaje se bodo vršile vsako sredo od petih do sedmih zvečer v Jugosl. nar. domu v West Parku.

Apeliram na vse starše na zapadni strani mesta Clevelanda, ki imate otroke od 5 do 16 let stare, in ki želite, da bodo znali vaši otroci slovensko peti in pomagati narodni stvari, se vam nudite prilika sedaj. Pridružite se nam! Več ko nas bo, bolj bomo močni. Prihodnja seja staršev se vrši pa prvi terek v aprilu.

Kolikor mi je dozdej znano, bomo imeli prvi koncert na 22. maja. Pomagali nam ga bodo prirediti skupni mladinski pevski zbori in tudi naši pevci vam bodo že kako lepo zapeli.

Sporočilo sem tudi dobil, da je bil naš novi zbor z veseljem sprejet na skupni seji mladinskih pevskih zborov. V imenu staršev se lepo zahvalim in vam obljubim, da bomo tudi mi sodelovali z vami, kolikor bo v naši moči.

V slučaju, da bi se koncert ne vršil na omenjeni dan, vam bomo pravočasno sporočili v časopisih.

Še enkrat apeliram na vse, da pristopite. Vpište svoje otroke v naš zbor, ki bo v ponos vsem Slovincem, bivajočim na zapadni strani Clevelanda. Pozdrav vsem mladinskim pevskim zborom, njihovim staršem in prijateljem. Za vsa pojasnila glede tega zbora se obrnite na predsednika zbora

Frank Mlakar,
4611 W. 130th St.
Tel. Clearwater 3275.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Priprave za obletnico

Euclid, O.—Opominjam naše članstvo društva sv. Kristine št. 219 KSKJ na prihodnjo sejo, ki se vrši 13. marca. Že danes se pripravljamo na 11 letnico, katero bomo proslavili na belo nedeljo. Na zadnji seji se je več članov oglasilo, da bodo prispevali in ta namen. Vi vsi ste poklicani, da boste odboru pomagali sestaviti nekaj program. Zato se žrtvujte v nedeljo eno uro v ta namen. Moja boljša polovica in jaz sva se domenila, da bova tudi nekaj pomagala za kuhinjo. Napravila bova nekaj, da se boste dolgo potem obližovali. Kaj bo to, bom povedal na seji. Za sedaj vam samo rečem, da je dolgo, široko in visoko.

Vstopnice za belo nedeljo so že v prodaji. Preskrbite si jih pravočasno. V nedeljo bomo tudi skončali eno delo, ki nam je ostalo od januarske seje. V nedeljo bo nekdo tudi dobil \$3.00, če bo navzoč na seji. Danes trije dolarji že niso mačkine solze. Kaj praviš, Andrej Zdešar, ali bi prišli prav. Hudika če ne! Pridite torej v nedeljo vsi na sejo. Pozdrav,

Louis Opara,
podpredsednik.

Iz Euclida

Veselica na pustni terek v dvorani sv. Kristine je bila veli kuspeh. Bilo je vse tako veselo kot že dolgo ne. Dvorana je bila polna veselega občinstva. Odbor skupnih društev se lepo zahvaljuje vsem, ki ste pripomogli na en ali drug način do tako lepega uspeha. Prav lepa hvala vsem, ki so darovali tako lepe dobrote. Predsednik skupnih društev, Mr. Teddy Rozman je bil vesel, ker je odbor tako pridno delal. Bog daj, da bi bili kaj kmalu boljše časi, da bi ljudje kaj bolj delali. Pozdrav vsem skupaj.

T. Zdešar.

Priprave za materinsko prireditve

Mesec za mesecem se vas vabi, tako tudi sedaj, da se vsi udeležite redne mesečne seje, ki se vrši za pevski zbor Ilirija. Seja je sedaj jako važna radi bližajoče se materinske prireditve. Zato ste vsi starši in prijatelji prav vljudno prošeni, da te seje ne zamudite, kajti vse priprave so v polnem teku in starši boste videli ter slišali zanimanje naših mlajših, to je onih deklet, ki spadajo k Iliriji Hi. V zadnjem dopisu sem poročala one dve, ki sta nabrali v prvem tednu največ oglasov. Za ta teden pa sporočam drugi dve in to sta gđe. Ann Svigel in Jennie Šulen. Ti dve sta se zadnji teden najbolj odlikovali v pridobivanju oglasov. Kateri bo pa prihodnji teden prvi? Dekleta, le korajžje za večji uspeh ter napredek mlade Ilirije. Starši jim bodimo pa v pomoč, da bodo naši mladi napredovali.

Na tej seji boste tudi slišali, kaj se je vse ukrenilo na zadnjem sestanku. Ker so za to veliko in izvanredno prireditev zavzeti že vsi potrebni koraki, zato je neobhodno potrebno, da ste sedaj vsi navzoči, da se vse

DEKLETA IN ŽENE

Sedaj je čas, da si izberete in naročite za veliko noč fino in najnovije mode "Sterling" sukno ali obleko direktno iz tovarne, kar naredite lahko veliko ceneje kot kje drugje.

Samo pokličite me ali pošljite vaš naslov, da vas peljem v tovarno. Pripravljen sem vsak dan, tudi v nedeljah zjutraj. Se vam priporočam

BENNO B. LEUSTIG
1034 ADDISON RD.
Tel. ENdicott 3426

pravilno in ob času stori. Ta materinska proslava bo nekaj posebnega ter sploh nekaj novega, da prav vsi delujemo za to prireditve, tako, da bo res nekaj, česar Collinwood še ni videl. To ne bo samo navaden koncert, o ne, dragi starši ter prijatelji mladine ter mile slovenske pesmi. Naš pevovodja, g. M. E. Rakar ima nekaj tako izrednega za ta dan, to je za letošnji pozdrav našim slovenskim materam, da se bo vsaka mati iz srca veselila, da njen otrok spada k temu pevskemu zboru.

Da, na 8. maja vam bosta Ilirija mlajša in višja predstavili nekaj, česar ne boste nikdar pozabili. Zato se pa Collinwood že sedaj opozarja, da si preskrbite vstopnice pravočasno.

Da bo pa za tako ogromno prireditev mogoče vsem urediti zato je pa neobhodno potrebno, da ste starši prav gotovo na seji nocoj zvečer, takoj po cerkveni pobožnosti. Več ko nas bo navzočih, boljše bo. Dajte, dragi starši, tudi tisti, ki dozdaj niste prišli, da tudi vi pridete. Tur di vam velja ta prošnja. Vsa čast pa onim materam ter dekletom, ki se od začetka redno udeležujejo sej ter vseh sestankov. Torej prosim tudi ostale, da se pokažejo ter pomagajo pri tej materinski proslavi. Ne pozabite torej nocoj zvečer po pobožnosti v cerkveni dvorani. Margit Kogovsek, predsednica.

IZ PRIMORJA

—Boršt. — Regulirati nam ravavo potok ob vasi, kakor tudi potok v Zavljah.

—Gorica. — Umrl je v bolnici Anton Mihelič iz Kobariid. Na Rombonu se je smrtno ponesrečil, ko je nabiral staro vojaško železo.

—Gorica. — Za omejitve nasreč z vojnimi strelivom je gorška prefektura dovolila, da od slej naprej pobira stari vojni material samo trdka Edvardova Hvala. Oblasti v bodoče odklanjajo vsako odgovornost nesreč in bodo strogo kaznovali nepooblaščen nabiralce.

—Gorica. — Nagode Andrej je bil obsojen na 1 leto zapora, ker se ni prijavil na nabor. Okrožno sodišče je odločilo, da zanj ne velja amnestija.

—Trst. — Uradnik Bruno Svetina, star 38 let, je padel s kolesa ter se nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico.

—Trst. — 38-letnemu mehaniku Tavčarju Ivanu je eksplozirala varilna naprava v rokah. Dobil je mnogo opeklin po udih in večje število ran.

—Trst. — V Trst je prispelo 12 italijanskih državljanz iz Rusije, od koder so bili izgnani. Med njimi je tudi slikar Jurjevčič. Vsega skupaj so ruske oblasti izgnale 85 italijanskih državljanz.

Če verjamele al' pa ne

"Mama, kaj se res zemlja vrti?"

"Res."
"Kako se pa vrti?"
"Tega ti ne morem natančno razložiti. Ampak to boš pa bolje spoznal, ko boš večji in kadar se boš vračal pozno domov iz krčme."

△
Neki čevljarski mojster je s svojimi pomočniki sedel pri veslji na mizo, na kateri je stala skleda klobas. Naenkrat je električna luč ugasnila. Ker je bil mojster v skrbeh, da bi pomočniki ki temo preveč ne izkoristili ter več pojedli kot pa je bil njih delež, je hitro pograbil skledo in jo držal pod mizo. Ko je čez nekaj časa njegova žena stopila v sobo s prižgano svečo in je skleda spet prišla na mizo, ni bilo klobas nikjer. Sultan, ki je sedel pod mizo, se je dobro okoristil z izredno priliko.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namiznem izvirku K. Maza

"Prihajajo!" je dejal handžija in vstal. "Ujetnike peljejo!"

"— ki so bili pravkar na vasi ter streljali na mene in na Halefa!" sem dostavil. "Medtem ko so tvoji junaški bojevnik šli na sprehod!"

"Effendi, saj je bil samol! Tri pa so gotovo ujeli!"

"Tisoč piastrov plačam za vsakega, ki so ga prijeli!"

"Ne prenašli se! Ne vemo še, ali je bil njihov bojni pohod res čisto brezuspešen!"

Pojdem, da jih sprejemem. Vrhovni zapovednik krajevnih policije sem."

Šel je.

Razumel sem, zakaj se mu mudi.

Ves "bojni pohod" je bil seveda le smešna komedija. Ujetniki niso nikogar. Pa je šel, da pokaže bekdžija, kako naj poročila o svojih junaštvih.

Vrata je pustil za seboj odprta in videli smo, kako je prihajala zmagovita zbiganska črna vojska.

Prvi je bil kajpada vrhovni poveljnik, mušir. Vihtel je svojo s srpom oboroženo gorjako kakor pri nas kapelnik vojaške godbe svojo palico taktirko. Za njim je prihajala zbiganska črnovojniška godba.

Igrala je na vse kripelje, pa ne po sekiricah in tudi ne v taktu in harmoničnem soglasju, vsak je pihal, piskal, godel, cvilil in bobnal po lastnem okusu in po mili volji.

In za godbo so korakali junaki. Vsak se je postavil, kakor da ima na vesti slavne črne najslavnejših zgodovinskih junakov. Stiri so vlekli nosilnico, narejeno iz vej in mladik debel. Na nosilnici sta ležala mesar Čurak in odrinski jetničar.

V gostilniški sobi so obstali. Godbo je zaigrala "tuš" in velika tihoča je zagrnila vso junaško vojsko.

Skozi odprta vrata je mameče vel vonj pečenih kostrunov. Mušir, vojni maršal zbiganskih trum, je vihal nos, razširil nosnice, udobno srkal v sebe blagodejno, mastno večerjo obetajoče dišave in dostojanstveno stopil pred nas.

"Effendi," je začel, "vojna je končana. Aladžija sem lastnoročno ubil. Dva kožuha sta torej moja!"

"Kje sta njuni trupli?"

"V reko sem ju vrgel."

"In kje sta ona druga dva?"

"Tudi v Sletovski. Utopili smo ju."

"In kdo ju je ubil?"

"Se ne ve točno. Treba bo zrehati za kojuhe."

"Čudno —! Torej utopili ste jih? Škoda, da ne bomo videli njihovih trupel!"

"S takimi lopovi opravimo pri nas kar na kratko, effendi!"

"Da! In tem rajši, ker se potem ne da dokazati, da je gospod vojni maršal lagal!"

Užaljen se je vzravnal.

"Effendi, ne žali me!"

"Od kedaj pa hodijo mrtvi na vas pa streljajo skozi okno?"

Prestrašil se je.

"Effendi, kaj misliš s tem reči —?"

"Mislim le to reči, da so bili tisti štirje zločinci na vasi in da so streljali na mene in na mojega tovariša tule, — medtem ko si ti s svojo vojsko šel nad nje."

"Ni mogoče —! So bili pač njihovi duhovi!"

"Ti sam si tudi tak strah —! Veruješ v strahove?"

"Da, effendi!"

"Priporočam ti, da skupno s svojo pogumno vojsko povlečeš duhove tistih štirih kostrunov, ki sem vam jih obljubil. Kajti kostrunov samih

ne dobite!"

Obraz se mu je podaljšal v neprijetnem razočaranju.

"Effendi, obljubil si nam jih!"

"Obljubil sem vam jih, res! Pa povedal sem vam tudi svoje pogoje. In tistih pogojev niste izpolnili! Ako misliš, da sem človek, ki se da nalagati od takelega zbiganskega policaja, te dam bičati! Da imam tako pravico in oblast, to ti lahko potrdi tvoj kjaja."

S povzdignjenim glasom sem govoril, vsi so me čuli, tudi tisti, ki so stali zunaj pri vratih.

Molk je zavladal. Obrazi so se zresnili in zabrizili, skrbeče so stikali črnovojniški glave. Bekdži je stal pred menoj kakor potepen šolar pred strogim učiteljem.

Kjaja je menda zasodil, da mora svojemu podložniku pomagati iz zagate, pa ne da bi pri tem kaj priznal. Dejal je:

"Effendi, kako moreš tako govoriti! Nihče te ni nalagal! Kdo bi se drznil takemu gospodu lagati v obraz?"

"Da, kako se držnete, da lažete meni in me imate za norca —? Dobro veš, da potujem v varstvu padišaha in najvišjih oblasti. Kaj je kjaja, kaj je takle vaški policist v primeri z menoj —? V moji domovini je vsak šolar pametnejši in brihtnejši ko pri vas človek, ki o njem sodite, da je pravi modrijan. In vkljub temu ste mislili, da me bode varali in nalagali! Le velika sel Celotroci zunaj na dvorišču že vejo, da ste me prevarili, mi pa, ki smo učeni in modri, mi pa bi naj bili tako slepi in zabiti, da bi tega ne opazili —?"

Obljubil sem svojim ljudem piva, rakije in štiri kostrune, v zahvalo za to pa me obkladate z lažmi —! Tule, obdržij svoj arpa suju! Kostrune, ki si jih že zaklal, pa vzamem s seboj, našel bom poštenih ljudi dovolj, ki jih bodo vredni."

Morebiti moja samohvala, ki, mimogrede omenjeno, brez nje človek na jutrovem ne more izhajati, če se hoče količkaj postaviti, — morebiti ta samohvala ni toliko zalegala. Tem huje pa je udarila moja groznja. Piva bi ne dobili, rakije ne, tudi pečenih kostrunov ne —. Prehudo je bilo!

V zadregi se je umaknil handžija. Vojni maršal zbiganskih trum je obžalovaje in pomilovaje srkal mameči vojn kostrunove pečenke, v globoki samozataji stisnil ustnice in si v veliki, nemi zadregi drgnil levo hlačnico ob desni nogi.

Položaj je bil žalosten in kritičen obenem.

Pa znašel se je celo med lažnivimi zbiganskimi junaki človek, ki je s krepkim, odločnim zamahom razvolzil kritični položaj. In tisti odrešenik je bil mož z zurno.

Z dolgimi koraki je prišel bliže, se postavil pred mene in odločno povedal:

"Effendi, pečenih kostrunov se nečemo tvegati! Če radi tega ne, ker bi te vse dni življenja pekla vest, da si nam jih odvzel. Zato pa," je pokašljaj, "ti bom pomagal v tvoji zadregi in ti rajši povedal resnico."

"Vidim, da je v Zbigancih vsaj eden pameten in pošten človek doma!"

"O, vsi smo pošteni! Pa je že tako, le eden lahko hkrati govori. Jaz trobim zurno. Moja zurna ima najmočnejši glas in zato bom jaz govoril."

Vedi, nismo se borili! V kočo smo šli po tisti trupli. In Sletovska ni videla nobenega mrliča. Če zapoveš ti bom na kratko poročal kako je bilo."

JOŽE GRDINA:
PO ŠIROKEM SVETU

Prav zadovoljen grem naprej, ter ogledujem druge paviljone in njih znamenitosti. Ko pridem mimo nekega paviljona, mi udari na uho slovenska govorica. Malce postojim, pa poslušam, trenutek za tem zopet slišim slovenske besede. Ko pogledam proti kraju, odkoder je prihajal glas, zagledam tri osebe, dva še mlada duhovnika ter eno že bolj priletno gospo. Stopim bliže, ter jih nagovorim po slovensko: "Kakor vidim ste Slovenci? Pozdravljeni!" Vsi trije mi prav živahno odzdravijo in zdaj se je pričel prav živahen razgovor. Najprvo se drug drugemu predstavimo: Prvi, ki je bil od te družbe, je bil dr. Tomaž Kurent, drugi dr. Metod Turnšek, urednik "Kraljestva božjega," oba sta bila redovnika iz Stične. Prvi se je nahajal v Rimu v svrhu študij, drugi je prišel pa na razstavo. Tretja oseba je bila gospa Vončina iz Ljubljane, ki je tudi prišla na razstavo. No in tako smo se sešli na vatikanski razstavi, kot nekoč trije modri pred Betlehemom, razen da je bila naša družba za enega več. Zdaj smo pa skupaj nadaljevali pot po razstavi. Šli smo se v jugoslovanski paviljon, nato pa seveda v paviljon Zedinjenih držav. Tu sem se hotel pa malo pobahati, kakšen tisk da imamo pa v Ameriki, ki da tudi ni od muh. Samo to mi ni bilo prav nič všeč, da tam ni bilo prav nič našega slovenskega tiska iz Amerike. Tega nisem našel ni v jugoslovanskem, ni v ameriškem paviljonu. Zelo slaba reklama za

nas ameriške Slovence.

Od tam gremo od paviljona do paviljona, skoro vsaka narodnost ima svoj paviljon, eden večji, drugi manjši, kakor se pač odlikujejo po tisku. Ogle-damo si paviljone raznih redov: Jezuitov, dominikanov, frančiškanov in nebroj drugih redov. Mene je predvsem zanimal frančiškanski paviljon, ker ta red je skoro najbolj poznan med Slovenci in to ne samo v stari domovini, ampak tudi tu v Ameriki, kjer se tako trudijo tam v Lemontu, da kar mogoče več slovenskih duš odvrnejo od strupene paše lažnjivega brezverskega časopisja. Za to delajo in se trudijo v potu svojega obraza, da uče z besedo in persom s svojim odličnim mesečnikom Ave Marijo, katerega sem v moje veliko veselje zagledal v frančiškanskem paviljonu. "Ja, le poglejte no," sem dejal mojim spremljevalcem, "saj en slovenski katoliški list iz Amerike pa le vidim tu, našo Ave Marijo!" Samo to je bilo pri tem nekoliko narobe, da so prišli našo Ave Marijo k Čehoslovakiji. Od kod ta napaka ne vem. Sicer se kaj rado pripeti, da čisto zamanjajo kaj čehoslovaškega za jugoslovansko, a še bolj menda pa, da zamenjajo jugoslovansko za čehoslovaško.

"To pa že ni prav, da so uvrstili našo Ave Marijo pod Čehoslovakijo," pričnem kritizirati, ter izrazim mnenje, da bise moralo to na kak način popraviti. Dr. Kurent je takoj pripomnil, da jaz kot ameriški Slovenec to lahko napravim. "Bog ve, kako bi se to bolje uredilo," pripomnim jaz, ter omenim, da sem tam v Clevelandu tudi zastopnik Ave Marije. "Potem pa kar popravite to stvar," menita oba gospoda, nakar vzamem samopojnik ter prečtam "Čehoslovakijo," pa zapišem s prav vidnimi črkami: Jugoslavija. Sicer bi rajši zapisal "slovenski iz Amerike," ampak ker je bilo pa vse opredeljeno po državah, sem jo pa uvrstil kar k Jugoslaviji. Ako bi izrazil kako drugače, to bi utegnilo biti narobe ter bi morda sklepali, da je slovaška. Ampak značilno je pa to, da je izmed vseh slovenskih katoliških listov iz Amerike, našla samo Ave Maria pot na tako imenitno vatikansko razstavo. Sicer pa objektivno povedano, je ravno Ave Maria v prvi vrsti prava poklična zastopnica katoliških Slovencev v Ameriki. Sicer škoda, da jo niso uvrstili v paviljon Zedinjenih držav, ker iz državnega stališča bi spadala tja. Ampak če se dobre premisli, po drugi strani pa zopet bolj spada v frančiškanski paviljon, ker frančiškani so je ustanovili in frančiškani jo še zdaj po tolikih napornih letih še izdajajo, da tako vrši res pravo misijonsko delo med slovenskimi izseljenci v Ameriki. Torej je kar primerno, da je na častnem mestu bogatega frančiškanskega paviljona, kjer dela čast svojemu slovenskemu narodu in pa slovenskim frančiškanom v Lemontu. Tako je naša Ave Maria na tej epohalni razstavi prav častno zastopala ameriške Slovence.

Z občudovanjem sem gledal obsežno in bogato razstavo, za katero je katoliška Cerkev toliko žrtvovala, da pokaže celnemu svetu, kaj vse premore, predvsem pa, da pokaže katoličanom in jim zaeno naroči, kakšno časopisje naj podpirajo. Ko je papež Pij XI. otvoril razstavo, je posebno poudaril važnost in pa veliko potrebo katoliškega časopisja. Časopisje je danes tista svetovna sila, ki gradi ali pa podira. Žal, da je danes na vrhuncu veri sovražno

časopisje in druga protiverska literatura, ki izpodkopava temelje pravega mira, predvsem pa moralo, katero se danes strahovito gazi in ubija. Zato je papež Pij XI. povzdignil svoj glas in pozval katoličane, da podpirajo le katoliški tisk. In pri tem je pa tudi opozoril na nevarnost protiverskega in brezverskega časopisja, ki se kakor kuga širi iz mest na trge in potem na najbolj zakonite vasi, ter uničuje vero in moralo. Zelo slepi so oni katoličani, ki tako brezbrizno podpirajo protiversko časopisje, ter pri tem ne pomislijo na grozne posledice, ki bodo prav gotovo sledile. Zgled temu so Španija, Rusija, Mehika in tudi drugod se že kaže, da utegne slediti ta ali ona država. No in katoličani se bodo zbudili, ko bo že prekasno, ker bo pričelo strahovito padati, kakor že pada v označenih državah. Ob zaključku svojega govora je izrekel papež Pij XI. zelo pomenljivo besede, ko je naglasil: "Strašen večer se razgrinja na ves svet, ki naznanja, kot se zdi, še strašnejšo noč..." Da, strašna noč utegne slediti in kakšen bo izid? Bog ve! Zato bi morali biti katoličani vendar bolj previdni pa pametni in naj ne bi podpirali veri nasprotnega tiska. Ako se pripeti, da bo padalo po hrbtu katoličanov, bo to prav zasluženo, ter ne bo veljal noben izgovor in to najmanj pred Bogom. Katoličani, časi so resni!

Ze bolj pozno je bilo, ko smo zapuščali to obsežno in bogato razstavo, ter se odpravili, da gremo vsak na svoje stanovanje. Jaz sem bil mnenja, da bi zjutraj zopet skupaj nadaljevali izprehod po Rimu, ter si tako skupno ogledali razne znamenitosti. Gospoda sta bila tudi za to, da gremo skupaj, enakomerno, ne daleč od tam, dočim sem jaz stanoval tam na oddaljenem Eskvilinu blizu cerkve Marije Snežnice. Dr. Kurent, izvedenec v tujezemskih zadevah, je izjavil večer, da bodo začeli komunisti na Japonskem z revolto in tako povzročili, da bo Japonska prisiljena prenehati z vojno napram Kitajski. Japonska je našla začela z vojno proti Kitajski, da obrne pozornost sveta od svojega notranjega, domačega položaja, ki je skrajno akuten. Večina ljudi misli, je dejal Eckelman, ki je rodom Nemec; toda ima Japonsko za ženo, da postaja Japonska fašistična. Resnica je, da se komunistem nikjer tako hitro ne širi kot na Japonskem.

Mussolini trdi, da je Stalin postal fašist

Rim, 8. marca. Laški diktator Benito Mussolini piše v večerjnih izdaji svojega časopisa Popolo d'Italia, da je ruski diktator Joseph Stalin postal tajen fašist. Izdajniški procesi, ki so sedaj na vrsti v Rusiji, imajo namen, uničiti zadnje sled komunizma v Rusiji. Stalinu se je dosedaj posrečilo iznebiti se vseh Rusov, ki so bili količkaj vplivni v Rusiji. Komunistem pri ruski vladi je že zdavnaj

"Pa poročaj!"

"Sedel sem doma in uravnaval gube, ki jih je dobila moja zurna, ko sem z njo oni dan udaril soseda, ker me je razžalil. Torej pri tistem delu sem sedel, ko je prišel tale bekdži, ki je moj svak, ker ima sestro moje žene za ženo. Pravi mi je o tebi, o Aladžijih in kaj si zahteval od kjaje. Kjaja pa da mu je skrivaj naročil, naj gre ven h gozdu, kjer čakata Aladžija na tebe, in naj jima pove, da ste jima ušli in da naj se varjeta, ker da bo koj prišla celokupna zbiganska vojska in ju prijela."

"Mislim sem si, da je bilo tako!"

"Čuvaj javne varnosti v Zbigancih bi mi bil kot prijatelj in svak rad privoščil slavo, da bi tudi jaz govoril z Aladžijema. Povabil me je, naj ga spremljam."

"Hm —! Rajši reci, bal se je, in ni hotel iti sam. Zato je vzel tebe s seboj."

"Mčiš se! V njegovem srcu ni strahu, kakor ga tudi v mojem ni. Niti najhujšega sovražnika se ne bojim, kajti moja žurna je silno orožje, ki sem z njo že marsikatero glavo obložil z bulami."

Odpravila sva se torej in šla."

"Pa seve počasi?"

"Seveda! Posvetovati sva se morala spotoma, kako se bova kjajevega sitnega naročila najlepše iznebila. Počasi sva stopala in od časa do časa klicala Aladžijema, da ju ne misliva ubiti."

"Previdna sta bila! Sicer bi bila Aladžija gotovo planila nad vaju."

"O ne! Ampak prehudo ju nisva hotela prestrašiti."

Pa najino skrbno rahločutnost sta nama poplačala z ne-hvaležnostjo."

"Smejala sta se vama, kaj ne?"

(Dalje prihodnjič.)

DNEVNE VESTI

Tudi Trotzky je bil baje angleški vohun

Moskva, 8. marca. Kristian Rakovski, ki je bil dolga leta najboljši ruski sovjetski diplomat, je večerj pričel tekem obravnave proti "zarotnikom," da ga je angleška vlada sprejela kot sovjetskega poslanika šele potem, ko je izjavil, da je enih misli z Trotzkyjem. Trotzky da je bil baje vohun za Anglijo v Rusiji. Rakovski trdi, da je imela ruska sovjetska vlada svoje uradne vohune v Angliji, in ob istem času — bilo je leta 1924 — je tudi Trotzky, ki je bil tedaj še na krmilu ruske vlade, vzdrževal svoje lastne vohune, ki so vohunili proti ruskim vladnim vohonom. Tekom obravnave proti ruskim "veleizdajalcem" prihajajo strašne stvari na dan. Prave demokrate je sram, da je bilo in da je kaj takega mogoče pod rusko "delavsko vlado." Rakovski je tekem obravnave se tudi izjavil, da obstoji pri sovjetski vladi nezaslišan graft, toda stvar ne pride v javnost, ker tega ne pripusti diktator Stalin.

600 mrtvih, ko se je potopila španska križarka

Gibraltar, 8. marca. Angleški mornariški častniki računajo, da je s potopljenjem španske križarke Baleares zgubilo življenje 600 španskih nacionalistih mornarjev. Križarka Baleares, ki je bila torpedirana od nekega španskega vladnega torpednega rušilca, je nosila 10.000 ton teže in je imela povzročilo 790 mrtvih. Bila je najboljša bojna ladja v rokah generala Franca. V povračilo za potop križarke Baleares so španski nacionalistični zrakoplovci napadli večerj vladno mesto in pristanišče Cartagena, kjer je bilo stotine ljudi ubitih in ranjenih od bomb. Sicer je pa na ostalih španskih frontah "vse mirno."

Komunistična revolta na Japonskem proti vojni

New York, 8. marca. Gerold Eckelman, izvedenec v tujezemskih zadevah, je izjavil večer, da bodo začeli komunisti na Japonskem z revolto in tako povzročili, da bo Japonska prisiljena prenehati z vojno napram Kitajski. Japonska je našla začela z vojno proti Kitajski, da obrne pozornost sveta od svojega notranjega, domačega položaja, ki je skrajno akuten. Večina ljudi misli, je dejal Eckelman, ki je rodom Nemec; toda ima Japonsko za ženo, da postaja Japonska fašistična. Resnica je, da se komunistem nikjer tako hitro ne širi kot na Japonskem.

Mussolini trdi, da je Stalin postal fašist

Rim, 8. marca. Laški diktator Benito Mussolini piše v večerjnih izdaji svojega časopisa Popolo d'Italia, da je ruski diktator Joseph Stalin postal tajen fašist. Izdajniški procesi, ki so sedaj na vrsti v Rusiji, imajo namen, uničiti zadnje sled komunizma v Rusiji. Stalinu se je dosedaj posrečilo iznebiti se vseh Rusov, ki so bili količkaj vplivni v Rusiji. Komunistem pri ruski vladi je že zdavnaj

Rev. Coughlin zopet obtožuje preds. Roosevelta

Detroit, 8. marca. Rev. Charles Coughlin je napadel večerj sedanjo administracijo in predsednika Roosevelta, kateremu je očital, da dela iste napačne, kot sta jih delala pred njim Coolidge in Hoover. Rev. Coughlin je izjavil, da je proti sedanji administraciji v Washingtonu, ker nikakor neče pregnati "menjalcev denarja" iz njih tempelnov. Rev. Coughlin je mnenja, da bi se moralo opustiti vse politične stranke in vladati edino v blagor vseh ljudi brez ozira na politiko, stranko ali prepričanje.

Tragedija

Kompanija Home Coal Co., ki ima svoje prostore na 2560 Woodhill Rd., je opazila, da se ji krađe premog kar na debelo. Tedensko so razni reveži odpeljali kompaniji skoro 50 ton premoga. Kompanija je najela svojo policijo, da straži premog. Večerj zjutraj je kompanijski policist, 25 let stari John Kiedis, dobil nekega starčka, ki je hotel odpeljati nekaj premoga. Policist ga je pozval, da obstane na mestu, toda siromak je zbežal, nakar je stražnik streljal. Dva strela sta povzročila smrt dotičnega, ne da bi se moglo dognati, kdo je. Stražnik Kiedis je izjavil, da je trikrat pozval moža, naj obstoji na mestu, toda mož se ni zmenil za poziv, nakar je stražnik najprvo ustrelil na slepo, in ker je "tat" še vedno bežal, je streljal zares. Posledica je smrt. Policija je aretirala Kiedisa in ga obtožila umora druge vrste.

Star Indijanec umrl

V Bowling Green, Ohio, je večerj umrl 100 let stari Tom Schooner, ki je bil polnokrvni Indijanec Mohawk rodu.

MALI OGLASI

Odda se stanovanje obstoječe iz pet četnih sob. Vse ugodnosti, zgorej. Z garažo ali brez. Vprašajte na 1073 Addison Rd.

(Mar. 9, 12, 14.)

Harmonika dobro ohranjena, nemška, tri- vrstna, se poceni proda. Vprašajte na 1246 Addison Rd.

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHISTVOM
Pohistvo in vse potrebštine za dom.
8612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

REJENI PREŠICI NARAVNOST IZ DEZELE
Vseh velikosti, živi ali osnaženi, pred- gledani od vlade. Meso v kosih, sun- ke, plečeta, loins, izvrsten špoh. Koljeno vsak četrtke, dopeljeno na dom vsak petek. Dobite tudi izvrstno goveje meso in teletino po cenah na debelo.

H. F. HEINZ
VINE ST. WILLOUGHBY, O.
Telephone Wickliffe 110-J-2

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena \$ 2.00
in stane samo:
Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

(Dalje prihodnjič.)

Zamenjana sinova

FRANCOSKI ROMAN

"Ob eni uri sem dospel," reče, "pa sem že dobil povabilo od Broisfrenaya."

"On večkrat piše," reče njegov sin.

"Prevečkrat; koliko ga ve-
lja črnilo! Tu piše o stoterih
projektih, o praznih upih, prave
otročarije! Pri moji častni
besedi, zdi se mi, da so ljudje
zgubili razum. Govorijo, kako
bodo dvignili svet, pa nimajo
prostora, kamor bi ga naslo-
nili. Človek bi skoro umrl od
smeha."

Nadaljnih deset minut je
grof pital svoje najboljše prij-
atelje z raznimi priimki in s
sarkazmom, ne da bi se zave-
dal, da norčije, katere dru-
gim očita, so v mnogih ozirih
tudi njemu lastne.

Služabniki servirajo zdaj
kavo. Grof jim zamahne z ro-
ko. Vsi se umaknejo iz sobe.
Proti sinu obrnjen reče grof:

"Ali si se morebiti že odpo-
vedal vnučinki stare prismo-
dke d'Arlandes?"

"Oče moj —" jezačel Albert.
"Dobro, dobro," ga prekine
grof. "Izbral si boš svojo last-
no voljo, toda pomni na moje
prerokovanje; s tem boš naš
hiši prizadel smrten udarec. V
Franciji postaneš eden naj-
večjih posestnikov, toda imel
boš pol ducata otrok. Teško,
da bi bili bogati. In če dosežeš
starost, tedaj bodo tvoji vpu-
ki živeli v revščini."

"Vi samo na najslabše mis-
lite, oče!"

RAZPRODAJA
BUTALA'S
6410 St. Clair Ave.

V SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI
BLAGEGA SOPROGA IN
OČETA

JOHNA DEJAK
ki je umrl 9. marca, 1936.

Dve leti! Oh, dolga leta
v dobi tega žalovanja
v večnost že potekla so.
Spavaj v miru, blaga duša,
naj ne mirijo Te naše solze.
Nikdar Te ne bomo pozabili,
vedno bomo za Te molili,
ljubi mož in oče Ti!

Zalujoča soproga MARY, in
otroci EDWARD in MARY.
Cleveland, O., 9. marca, 1938.

VLOGE v tej posojilnici
zavarovane do
\$5000 po Federal
Savings & Loan
Insurance Corpora-
tion, Washing-
ton, D. C.

Sprejemamo osebne in druž-
vene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

"Brez dvoma; saj je to edi-
no sredstvo, da ti pokažem ne-
varnost in preprečim zlo. Go-
voriš o svoji življenski sreči.
V resnici plemenit mož misli
najprvo na svoje ime in na
družino; o življenski sreči ne
bo govoril. Gospodična d'Ar-
landes je zelo čedna, zelo priv-
lačna; toda niti vinarja nima.
Tvoja dolžnost je poročiti se
z bogato dedinjo."

"Katero ne bi mogel ljubi-
ti?"

"Vedno ista stara pesem!
Dekle, s katero te želim poro-
čiti ti bo prinesla štiri milij-
one frankov v predpasniku, kar
je večja dota, kot jo more dan-
es dati kralj svojim hčeram."

Predmet teh pogovorov je
bil neizčrpen in bi se nadalje-
val, če bi se ga Albert udele-
ževal. Toda njegove misli so
bile milje proč. Odgovarjal je
le od časa, samo s par stavki.
Oče je postal nevoljen in raz-
dražen, in ko končno zopet do-
bi lakonski odgovor na dolgo
vprašanje, zakriči ves razja-
rjen:

"Sapristi! Sin mojega hiš-
nega oskrbnika govori enako
ti. Kakšna kri se vendar pre-
taka po tvojih žilah? Vse bolj
se mi zdiš, da si plebejca kot
pa naslednik de Commarinov!"

Albert je postal nervozen,
razdražen. Tekom zadnje pol-
ure je neznanško trpel. Potr-
pežljivost, s katero je dosedaj
odgovarjal, ga je minila in
vzkliknil je:

"Gospod," odvrne, "ako sem
jaz podoben sinu plebejca, te-
daj je za to najbrž več do-
brih vzrokov."

In pogled, s katerim je sin
pogledal očeta, je bil tako zna-
čilen, da je grofa kar stre-
slo. Minila ga je vsa nagaj-
ivost in z obotavljajočim glas-
om zahteva:

"Kaj si rekel, vikomt?"
Komaj je Albert izgovoril
omenjene besede, že mu je bi-
lo žal; toda šel je predaleč, da
bi se mogel umakniti.

"Gospod," reče z nekakim
slovesnim mirom, "posvetova-
ti se imam z vami o skrajno
važnih zadevah. V te zadeve je
zapletena moja čast, vaša čast
in obstoj naše hiše. Namerav-
al sem preložiti ta pogovor
do jutri, ker vas nisem hotel
motiti prvi večer po povratku,
toda vi ste začeli s predmetom
in nadaljevala ga bova."

Grof je poslušal z nekako
pritajeno grozo.

"Verjemite mi, gospod," na-
daljuje Albert, "da naj so va-
ša dejanja taka ali taka jaz
vam ne bom nikdar kaj očital.
Vaša neprestana dobrota —"

Gospod de Commarin dvigne
roko.

"Govori brez fraz," reče z
resnim glasom.

Albert se obotavlja, ker ne
ve, kje bi začel.

"Gospod," reče končno, "za
čas vaše odsotnosti sem čital
vsa pisma, ki ste jih vi pisali
gospej Gerdy — vsa!" Nagla-
šal je zlasti zadnjo besedo.

Grof plane kvišku kot bi
ga pičila strupena kača, in s
tako silo, da se je prevrnil
stol in zaropotal po tleh.

"Niti besede ne!" kriči grof
s strašnim glasom. "Prepovem
ti nadalje govoriti."

Pa že ga je bilo sram svo-
je nasilnosti, kajti hitro pobe-
re stol in postane popolnoma
miren.

"Kdo v bodoče ne bi verjel
v prikazni?" reče z lahnim
glasom. "Pred eno uro, ko sem
na kolodvoru videl tvoj blede
obraz, sem čutil, da si nekaj

zvedel, nekaj — dosti ali malo
— o tej zgodbi. Prepričan sem
bil o tem."

Oče in sin si nista drznila
eden drugemu pogledati v oči,
ker sta se najbrž bala, da bo-
do oči bolj zgovorne kot usta
v tem boleznem trenutku.

"Rekel si, gospod," pravi
grof, "da čast zahteva to kon-
ferenco. Važno je torej, da ne
zgubiva trenutka. Sledi mi v
mojo sobo!"

Grof pozvoni. Pri vratih se
prikaže osebni strežaj.

"Niti jaz niti vikomt ni do-
ma za nikogar, brez razlike
kdo bi se priglasil. Nihče naju
ne sme motiti."

Deveto poglavje
Razkritje ni toliko začudilo
kot razdražilo grofa de Com-
marina.

V resnici je že za dnih dvaj-
set let pričakoval, da bo prišla
resnica na dan. Dobro je ve-
del, da se ne more nobenega
dejstva tako skriti, da ne pride
prej ali slej v javnost. Nje-
gova skrivnost je bila znana
štirim ljudem, od katerih so tri-
je še vedno živeli.

Pozabil ni, kako je bil ne-
previden, da je zaupal svojo
skrivnost papirju, dočim se je
zavedal, da kaj enakega ne bi
smelo biti nikdar napisanega.

Kako je mogel on, previdni
diplomata, državnik, vajen raz-
sodnosti, pisati enaka pisma?
In ko je pisma napisal, kako je
mogel dovoliti, da so pisma
ostala ohranjena? Zakaj ni
uničil ta pisma, te silne doka-
ze, pa naj bi ga veljalo še to-
liko denarja? Tako neprevid-
nost je povzročala samo biaz-
na strast, ki je svoje dni vla-
dala v njegovem srcu. Zaljub-
ljeni Samson je vedno pri-
praviljen podati svoje lase ska-
rjam Delile.

Dokler je bil ljubimec Vale-
rije, grofu niti v glavo ni pad-
lo, da bi zahteval vrnitev pi-

sem. Ako bi se enaka ideja
porodila v njem, tedaj bi jo
gotovo zavrgel kot napad na
značaj svojega angelja.

Ali je sploh kak vzrok, da
bi dvomil nad udanostjo Vale-
rije? Nobenega. Da, mislil
je celo, da bo Valerija sama
uničila pisma iz same ljubezni
dopisovanja. Toda poznal ni
sredstva, kako bi misel ures-
ničil. Tako je zadevo odlašal
od leta do leta.

Preteklo je več kot dvajset
let, ko ni minul en sam dan,
da ne bi grof preklinjal svoje
neprevidnosti. Nikdar mu ni
bilo mogoče pozabiti, da visi
nad njegovo glavo nevarnost
večja od Damoklejevega meča.
Nevarnost je visela na nitki,
katero lahko pretrga najmanj-
ša sapica.

In danes se je nitka pretr-
gala.
De Commarin je mnogokrat
premišljal o katastrofi, ki na-
stane v takem trenutku in ka-
ko bi jo preprečil. Toda ka-
tastrofa je prišla nepričakova-
no.

Albert je spoštljivo stal v
sobi, dočim je oče sedel v og-
rcnem naslonjaču prav pod
listino, ki je kazalo rodbinsko
drevo odlične družine de Com-
marin.

"In sedaj, vikomt," začne s
trdnim glasom, "razloži mi
vse. Ne bom ti govoril o bole-
čini, ki jo občuti oče, ki mora
od sramu zarzeti pred sinom;
gotovo čutiš in imaš usmilje-
nje z menoj. Prizanašajva
eden drugemu in bodiva mirna.
Povej mi predvsem, kako si
zvedel, da obstoji dotična ko-
respondenca?"

Albert je imel čas, da je
prišel k sebi in se pripravil
za predstoječo borbo, kajti
štiri dni je čakal za ta raz-
govor z mrtvaško potrpežlji-
vostjo.

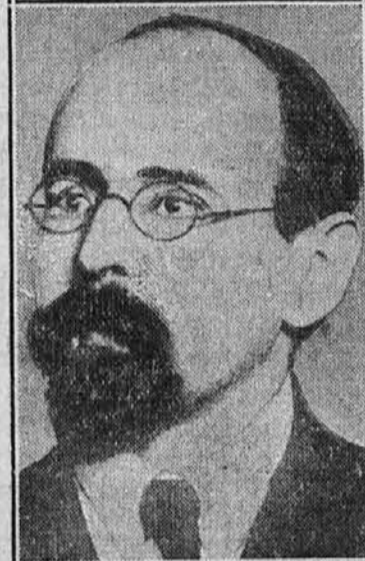
"Gospod," odvrne Albert,
"nekega pondeljka zjutraj je
prišel v našo hišo mlad človek,
ki je izjavil, da mora govoriti
z menoj o skrajno važni in
tajni zadevi. Povabil sem ga
v sobo. Mladi mož mi je razo-
del, da sem jaz, gorje mi,
samo vaš nezakonski sin, zame-
njan sin za onega, ki ga je
postavnim potom rodila gos-
pa de Commarin."

"In ti nisi vrgel tega pre-
drzneža skozi vrata?" je vz-
kliknil grof.

"Ne, gospod. Seveda sem
mu hotel precej ostro odgo-
voriti, toda pokazal mi je pa-
ket pisem in prisil me je, da
jih prečitam, predno mu od-
govorim."

"Ah!" krikuje de Commarin,
"zakaj nisi vrgel pisma v
ogelj, saj si imel vendar ogelj
v sobi? Držal si jih v roki, to-
rej morajo biti še vedno na
razpolago. Jaz bi popolnoma
drugače nastopil!"

"Gospod!" reče Albert oči-
taje.

Nikolaj Krestinsky, eden
vodilnih boljševikov, sedi
zdaj na obtožni klopi zaeno
z 20 drugimi visokimi boljš-
eviki v Moskvi, ki so ob-
dolženi vohunstva in izdaje
Rusije.

In po trenutku molčanja še
pridene: "Četudi bi se enaka
misel pojavila v meni, pa bi
bila nepraktična. Sicer sem pa
pri prvem pogledu na pisma
spoznal vašo pisavo. Vzel sem
torej pisma in jih prečital."

"In potem?"
"Potem, gospod, sem vrnil
pisma mlademu možu in ga
prosil za odlog osmih dni, ne
iz vzroka, da bi o tem razmiš-
ljal, pač pa ker sem moral
najprvo z vami govoriti. In
sedaj, rotim vas, povejte mi,
ali se je zamenjava otrok v
resnici izvršila?"

"Gotovo," odvrne grof, "go-
tovo. Samemu ti je znano, da
sta bila otroka zamenjana, ker
si čital pismo, ki sem ga pisal
tozadevno gospej Gerdy, tvo-
ji materi."

Albert je pričakoval enak
odgovor, toda vsega ga je po-
polnoma uničil.

"Oprostite mi, gospod," re-
če Albert. "Verjel sem vse, to-
da pravega zagotovila nisem
imel. Vsa vaša pisma govore
natančno o najbolj podrob-
nih načrtih, toda niti v enem
pismu nisem mogel najti potr-
dila, da se je načrt v resnici
izvedel."

Grof zre na svojega sina z
napetim začudnjem. Natančno
se je spominjal vseh pisem, in
spominjal se je, da ko je pi-

sal Valeriji, je omenil, kako
srečen je, ker se je načrt po
srečil."

"Ti nisi prebral vseh pisem,
sin moj," reče grof. "Ti nisi
bral vseh pisem."

"Vsako vrsto, gospod, in si-
cer s pozornostjo, katero bo-
ste gotovo razumeli. Zadnje
pismo, ki mi je prišlo v roke,
enostavno omenja gospej Ger-
dy, da je dospela Claudina
Lerouge, strežnica, ki je dobi-
la nekoliko pomagati izpeljati
načrt. Poleg tega mi ni ničesar
drugega znanega."

"Ti dokazi ne pomenijo nič-
esar," mrmra grof. "Mož lah-
ko naredi načrt, se dolgo ča-
sa peča z njim, toda ga zar-
vrže v zadnjem trenutku, kar
se je že mnogokrat pripetilo."

In grof si na tistem očita, da
je prej tako hitro odgovoril.
Dosedaj je imel Albert samo
resna sumničnja, a on jih je
uresničil. Kakšno napako je
naredil!

"Nobenega dvoma ni," reče
grof sam sebi. "Valerija je
uničila najbolj važna pisma,
ona, ki so se ji zdela najbolj
nevarna, in sicer ona, ki sem
jih pisal, ko je že prišlo do
izmenjave. Toda zakaj je ohr-
nila druga pisma, ki so enako
obtežljiva? In ko jih je toliko
let hranila, zakaj jih je pusti-
la iz rok?"

Gustav Rumrich, bivši narednik armade Zed. držav in
Johanna Hofmann, iz Nemčije, uslužbenka na ladji Euro-
pa, sta bila nedavno prijeta in obdolžena vohunstva v ško-
do Zed. državam.

Dr. Roberto M. Ortiz, 21. predsednik republike Argen-
tine je bil ustoličen v Buenos Airesu. Inauguracije se je
udeležilo tudi šest zrakoplovov Zed. držav.

Bill Mathues, star 83 let, farmar v Gradyville, Pa., je
dobil 13. otroka s svojo drugo ženo. S prvo ženo je imel
štiri otroke.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaš-
vanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj
dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva
prihraniti.

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne
samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec,
ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem
kupujva."